
Αξιολόγηση προγράμματος υποστήριξης φιλιαναγνωσίας

Λούκας Περικλέους

Δημοτικό Σχολείο Καϊμακλίου Β' (ΚΒ)

*Δίκτυο Σχολείων Υποστήριξης της
Φιλιαναγνωσίας 2022-2023*

Στόχοι προγράμματος

- Αύξηση του αναγνωστικού όγκου
- Ανάπτυξη θετικών στάσεων απέναντι στην ανάγνωση λογοτεχνικών έργων

Επιδιώκονται μέσα από

- *την βελτίωση της πρόσβασης των παιδιών σε λογοτεχνικά έργα,*
- *την αύξηση του αναγνωστικού χρόνου λογοτεχνικών έργων, και*
- *την παροχή ευκαιριών στα παιδιά για δημιουργική εμπλοκή με την ανάγνωση λογοτεχνικών έργων.*

Δράσεις

- Επίπεδο τμημάτων
  - βελτίωση πρόσβασης σε λογοτεχνικά έργα,
  - την αύξηση αναγνωστικού χρόνου
  - παροχή ευκαιριών για δημιουργική εμπλοκή με την ανάγνωση λογοτεχνικών έργων
- Επίπεδο σχολείου
  - παροχή ευκαιριών για δημιουργική εμπλοκή με την ανάγνωση λογοτεχνικών έργων
    - διαγωνισμοί
    - κεντρική βιβλιοθήκη
    - εκδηλώσεις

Αξιολόγηση- Ερευνητικά ερωτήματα

- Αυξήθηκε ο αναγνωστικό όγκος των παιδιών;
- Ποιες είναι οι ιδέες των παιδιών για την ανάγνωση λογοτεχνικών βιβλίων;
  - Υπάρχουν διαφορές ανάμεσα σε διαφορετικές ηλικίες;
- Ποιες είναι οι απόψεις των παιδιών για τις δράσεις στις οποίες συμμετείχαν;
  - Υπάρχουν διαφορές ανάμεσα σε διαφορετικές ηλικίες;
- Ποιες είναι οι απόψεις των εκπαιδευτικών για τις δράσεις που πραγματοποίησαν;

Γενικός προσανατολισμός

- Μελέτη περίπτωσης
  - εγγενής (intrinsic) μελέτη περίπτωσης (Stake, 1995) του Δημοτικού Σχολείου Καϊμακλίου Β' (KB)
  - εργαλειακή (instrumental) μελέτη περίπτωσης (Stake, 1995) ενός δημοτικού σχολείου
- Ποιοτικά- ποσοτικά δεδομένα

Συμμετέχοντες

- Μαθήτριες/μαθητές (99 παιδιά)
  - Δ' ταξη: 43
  - Ε' τάξη: 22
  - Στ' τάξη: 34
- Όλες οι εκπαιδευτικοί του σχολείου

Συλλογή δεδομένων

Ερευνητικό ερώτημα	Εργαλεία συλλογής δεδομένων
Αυξήθηκε ο αναγνωστικό όγκος των παιδιών;	Καταγραφή από τα παιδιά των τίτλων των βιβλίων που διαβάζουν (στο σπίτι, στην τάξη)
Ποιες είναι οι ιδέες των παιδιών για την ανάγνωση λογοτεχνικών βιβλίων; Υπάρχουν διαφορές ανάμεσα σε διαφορετικές ηλικίες;	Ερωτηματολόγιο- παιδιά Συνεντεύξεις- παιδιά
Ποιες είναι οι απόψεις των παιδιών για τις δράσεις στις οποίες συμμετείχαν; Υπάρχουν διαφορές ανάμεσα σε διαφορετικές ηλικίες;	Ερωτηματολόγιο- παιδιά Συνεντεύξεις- παιδιά
Ποιες είναι οι απόψεις των εκπαιδευτικών για τις δράσεις που πραγματοποίησαν;	Ερωτηματολόγιο- εκπαιδευτικοί Συνεντεύξεις- εκπαιδευτικοί

Ερωτηματολόγιο

παιδιά

Παραδείγματα

- Σου αρέσει να διαβάζεις λογοτεχνικά βιβλία; Γιατί;
- Πιστεύεις ότι σου προσφέρει κάτι η ανάγνωση λογοτεχνικών βιβλίων; Τι είναι αυτό/αυτά;
- Ποιες από τις δραστηριότητες φιλιαναγνωσίας που κάναμε φέτος στο σχολείο σου άρεσαν; Γιατί; (κατάλογος δράσεων).
- Ποιες από τις δραστηριότητες που κάναμε φέτος στο σχολείο δεν σου άρεσαν; Γιατί (κατάλογος δράσεων).

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ ΜΕ ΠΑΙΔΙΑ

- Ερωτήσεις που αντικατοπτρίζουν τις ερωτήσεις του ερωτηματολογίου.
  - π.χ. Πρέπει τα παιδιά να διαβάζουν βιβλία; Γιατί;
- Διευκρινιστικές ερωτήσεις βασισμένες στις απαντήσεις του ερωτηματολογίου.

Τριγωνοποίηση (triangulation)

- Διερεύνηση του ίδιου φαινομένου (ιδέες παιδιών για την ανάγνωση) με:
  - διαφορετικές ερωτήσεις
  - διαφορετικά εργαλεία (ερωτηματολόγιο-συνέντευξη)
- Περιεκτική εικόνα το φαινομένου λαμβάνοντας υπόψη τις ομοιότητες και διαφορές που προκύπτουν από τη χρήση διαφορετικών ερωτήσεων και εργαλείων (Denzin, 1970)

Ερωτηματολόγιο Εκπαιδευτικοί Παραδείγματα

- Ποιες δράσεις του προγράμματος φιλιαναγνωσίας θεωρείτε πιο αποτελεσματικές; Γιατί;
- Ποιες δράσεις του προγράμματος φιλιαναγνωσίας θεωρείτε λιγότερο αποτελεσματικές; Γιατί;
- Ποιες δράσεις του προγράμματος φιλιαναγνωσίας θεωρείτε πιο πρακτικές στην εφαρμογή; Γιατί;
- Ποιες δράσεις του προγράμματος φιλιαναγνωσίας θεωρείτε λιγότερο πρακτικές; Γιατί;
- Ποιες δράσεις θα μπορούσαμε να βελτιώσουμε ώστε να εφαρμοστούν και την επόμενη σχολική χρονιά; Πώς;
- Ποιες καινούριες δράσεις θα μπορούσαμε να εφαρμόσουμε στην επόμενη σχολική χρονιά; Γιατί;

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ ΜΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ

- Διευκρινιστικές ερωτήσεις βασισμένες στις απαντήσεις του ερωτηματολογίου.

Ανάλυση δεδομένων

- Ανοικτή επαγωγική κωδικοποίηση (inductive coding)- Grounded theory (Glaser and Strauss, 1967; Charmaz, 2006)
  - Α΄ φάση- κωδικοποίηση γραμμή με γραμμή: ιδέες στην πιο απλή του μορφή οι οποίες δεν μπορούν να αναλυθούν περισσότερο.
  - Β΄ φάση- ομαδοποίηση των αρχικών κωδίκων σε ομάδες που φαίνεται να ανήκουν στην ίδια ιδέα-ιδεατοί τύποι (ideal types; Weber, 1949)
    - Όχι τέλειοι τύποι αλλά κατασκευές που αναπαριστούν ιδέες.
    - Δεν περιγράφουν τα δεδομένα μας εξαντλητικά αλλά εντοπίζουν συγκεκριμένα χαρακτηριστικά.
    - Μας περιγράφουν το εύρος των ιδεών που υπάρχουν στα δεδομένα μας.
    - Επιτρέπουν την απλοποίηση- μπορούν να χρησιμοποιηθούν για σκοπούς κατηγοριοποίησης

Παραγωγική κωδικοποίηση (deductive coding)

- Κωδικοποίηση των δεδομένων χρησιμοποιώντας τους ιδεατούς τύπους- έλεγχος της προηγούμενης διαδικασίας.
- Κωδικοποίηση δεδομένων από τις συνεντεύξεις των παιδιών.

A' φάση επαγωγικής κωδικοποίησης

Άλλοτε για να διασκεδάσω, άλλοτε για να ταξιδέψω και άλλοτε για να παρηγορηθώ! Τα βιβλία, μου στάθηκαν πάντοτε πιστοί φίλοι και δεν με απογοήτευσαν σχεδόν ποτέ. Βέβαια, και ένας άλλος λόγος, είναι γιατί μου αρέσει να μαθαίνω. Σε αυτή την περίπτωση, είναι άλλο και το περιεχόμενο που διαλέγω. Τα βιβλία, προσφέρουν μια αστείρευτη πηγή γνώσεων, σε πάμπολλα θέματα, αρκεί.. να ξέρεις να διαβάζεις.

Ειδικευμένα και μη θέματα, μπορείς να μάθεις γι' αυτά, διαλέγοντας απλώς κάθε φορά το αντίστοιχο βιβλίο. Διάφορες επιστήμες, ξένες γλώσσες, μακρινές χώρες, παρελθόν, παρόν, αλλά μέλλον, όλα αυτά μπορείς να τα μάθεις, αν καθίσεις απλά να τα διαβάσεις. Ανάλογα με την περίπτωση λοιπόν.. διαλέγω και το κατάλληλο! Πολλές φορές, κάποιο πολυδιαβασμένο (γιατί θέλω να ξέρω που θα ταξιδέψω), άλλοτε, κάποιο εντελώς καινούργιο (για να είναι άγνωστο το ταξίδι) και άλλοτε, απλά για να ενημερωθώ!

B' φάση επαγωγικής κωδικοποίησης

Αρχικοί κώδικες	Κατηγορίες/ ιδεατοί τύποι
Διασκέδαση	Ψυχαγωγία
Ταξίδι	
Φίλοι	
Δεν απογοητεύουν	Ψυχολογική στήριξη
Παρηγοριά	
Πηγή γνώσεων	
Μάθηση	Μάθηση
Γνώση για επιστήμες	
Γνώση για ξένες γλώσσες	
Γνώσεις γεωγραφικές	
Ενημέρωση	

Παραγωγική κωδικοποίηση

Άλλοτε για να διασκεδάσω, άλλοτε για να ταξιδέψω και άλλοτε για να παρηγορηθώ! Τα βιβλία, μου στάθηκαν πάντοτε πιστοί φίλοι και δεν με απογοήτευσαν σχεδόν ποτέ. Βέβαια, και ένας άλλος λόγος, είναι γιατί μου αρέσει να μαθαίνω. Σε αυτή την περίπτωση, είναι άλλο και το περιεχόμενο που διαλέγω. Τα βιβλία, προσφέρουν μια αστείρευτη πηγή γνώσεων, σε πάμπολλα θέματα, αρκεί.. να ξέρεις να διαβάζεις.

Ειδικευμένα και μη θέματα, μπορείς να μάθεις γι' αυτά, διαλέγοντας απλώς κάθε φορά το αντίστοιχο βιβλίο. Διάφορες επιστήμες, ξένες γλώσσες, μακρινές χώρες, παρελθόν, παρόν, αλλά μέλλον, όλα αυτά μπορείς να τα μάθεις, αν καθίσεις απλά να τα διαβάσεις. Ανάλογα με την περίπτωση λοιπόν.. διαλέγω και το κατάλληλο! Πολλές φορές, κάποιο πολυδιαβασμένο (γιατί θέλω να ξέρω που θα ταξιδέψω), άλλοτε, κάποιο εντελώς καινούργιο (για να είναι άγνωστο το ταξίδι) και άλλοτε, απλά για να ενημερωθώ!

Κατηγορίες/ ιδεατοί τύποι

Ψυχαγωγία

Ψυχολογική στήριξη

Μάθηση

Ερμηνεία δεδομένων

Ερευνητικό ερώτημα	Ερμηνεία
Αυξήθηκε ο αναγνωστικό όγκος των παιδιών;	Ποσοτική σύγκριση βιβλίων που διάβασαν τα παιδιά ανά μήνα.
Ποιες είναι οι ιδέες των παιδιών για την ανάγνωση λογοτεχνικών βιβλίων;	Τυπολογία- ιδέες για ανάγνωση
Υπάρχουν διαφορές ανάμεσα σε διαφορετικές ηλικίες;	Ποσοτική σύγκριση παρουσίας των διαφόρων τύπων σε διαφορετικές ηλικίες
Ποιες είναι οι απόψεις των παιδιών για τις δράσεις στις οποίες συμμετείχαν;	Τυπολογία- απόψεις παιδιών για δράσεις
Υπάρχουν διαφορές ανάμεσα σε διαφορετικές ηλικίες;	Ποσοτική σύγκριση παρουσίας των διαφόρων τύπων σε διαφορετικές ηλικίες
Ποιες είναι οι απόψεις των εκπαιδευτικών για τις δράσεις που πραγματοποίησαν;	Τυπολογία- απόψεις εκπαιδευτικών για δράσεις

Περιορισμοί

- Η διερεύνηση φέτος θα γίνει μόνο στο τέλος του προγράμματος
- Μικρό δείγμα που μπορεί να μην επιτρέπει τον εντοπισμό σημαντικών στατιστικών διαφορών ανάμεσα στις ηλικίες.
- Δείγμα που δεν είναι αντιπροσωπευτικό όλων των δημοτικών σχολείων στην ΚΔ.
- Απαντήσεις που οι συμμετέχουσες/συμμετέχοντες θεωρούν ότι αναμένονται από αυτές/αυτούς.
- Βασιζόμαστε στην υπόθεση ότι οι ιδέες αντικατοπτρίζονται στην γραπτή και προφορική έκφραση.